

ŞİLE KUM ZAMBAĞI

Şile'nin altın renkli, ince kum taneleri üzerinde Şile ile özdeşleşen yeşil yapraklı, beyaz çiçekli, soğanlı bir bitki olan Kum zambağı bilhassa çiçekli bir halde güzelliği ve kokusu ile Temmuz-Eylül ayları arasında Şile plajlarında arz-ı endam ediyor. Şile denilince akla gelen bu çiçekler eşsiz kokusu ve güzelliğiyle görenleri büyülüyor. Dünyada Yunanistan, Fransa ve İspanya sahillerinde bulunan Kum zambağı, ülkemizde Şile sahillerinde doğal olarak yetişiyor.

Şile Kum Zambağı Karadeniz bölgesinde yetişen 20 endemik türden biri. Orijinal adı Lilyumcandium. Yeşil yapraklı, glayöle benzeyen, beyaz çiçekli, soğanlı bir bitki. Şile kumulları üzerinde denizden 50-200 metre uzaklıktaki bir şerit üzerinde doğal olarak yetişiyor. Ağustos-Eylül aylarında çiçek açıyor ve çiçeklerinin olağanüstü güzellikteki kokusu çok uzaklardan duyuluyor. Sulandığı takdirde Haziran başlarında çiçek açmakta, Eylül sonuna doğru güzelliğini tam olarak sergilemekte.

Türkiye'de bulunan zambakların ülke dışına çıkarılması suç. Türe yönelik en önemli tehdit, kıyı bölgelerinde hızla yayılan yazlık konutlar. Giderek nesli tehlike altına girmeye başlayan, tıbbi amaçlarla da kullanım potansiyeli bulunan kum zambağı; biyolojik çeşitlilik bakımından önemli soğanlı bitkilerden biri. Biyo-çeşitlilik bakımından korunması ve geliştirilmesi gereken bir tür.

Kum zambağı bitkisinin, doğal yaşam alanları olan kumul sahillerinin büyük bölümünün plaj olarak kullanılması, insanlar tarafından çiğnenmesi, çiçeklerinin koklamak, evlerini süslemek için koparılması ve soğanlarının toplanması nedeniyle nesli tehlike altında.

Kokulu ve dekoratif çiçekleri ile önemli bir süs bitkisi olma niteliğine sahip kum zambakları içerdiği 150'den fazla alkaloid nedeniyle pestisit ve tıbbi bitki olma özelliği taşıyor. Arizona Eyalet Üniversitesi Kanser Araştırma Enstitüsünde yapılan bir araştırmada ise anti-kanser etkili bir madde olan Pancratistain'in; Kum zambağında bulunduğu tespit edildi.

Ülkemizde kum zambağına benzer binlerce soğanlı bitki bulunmakta. Şile Kum Zambağı'dadakilik olmak üzere bu bitkilerin korunması için doğaseverlere büyük görevler düşmekte.

